

Suunnittelu ja konsultointiyrietykset SKOL ry

PL 10, 00131 Helsinki

12.8.2016

Hakemus Rakennustuotteiden Laatu Säätiölle

Kehityshanke tuotevaatimus pohjaisen rakennesuunnittelun kehittämiseksi

Hankkeen tausta

Perinteiset suunnittelukäytännöt ovat perustuneet tuotenimien määrittelyyn suunnitelmissa, jolloin toteuttajan hankintaorganisaation on ollut vaikea vaihtaa tuotetta esimerkiksi sopimuskumppaniensa ja toimittajiensa tarjoamiin vastaaviin, mahdollisesti edullisempiin tai käyttökohteisiin paremmin sopiviin tuotteisiin.

Rakennusliikkeet ovat tuoneet esiin myös sen, että he haluavat nykyistä helpommin kilpailuttaa rakennustuotteiden toimittajia sekä käyttää omien sopimustoimittajiensa tuotteita. Yhtenä keskeisenä esteenä tälle on suunnittelussa tapahtuva rakennustuotteiden tuotemäärittely, jossa viitataan tietyn valmistajan tiettyyn tuotteeseen. Monien rakennustuotteiden kuten pintamateriaalien osalta tämä on edelleen toimiva menettely. Sen sijaan monien rakennesuunnittelun piiriin kuuluvien rakennustuotteiden osalta CE-merkinnän luoman eurooppalaisen teknisen kielen ansiosta tuotemäärittely on mahdollista tehdä suoritustasoilmoituksessa ilmoitettuihin perusominaisuuksiin perustuen. Tällöin käyttökohteen kannalta keskeisille perusominaisuuksille asetetaan vaatimustasot joko lukuarvoina tai luokkina.

Rakennustietosäätiön käynnistämä tuotetietopankki TEHO-hanke tulee lähiaikoina edistämään tätä käytäntöä.

Suunnittelija on oikea taho tekemään tuotemäärittelyn, koska hänellä on paras tietämys vaatimustasoista ja hän pystyy sen vähimmällä työmäärällä tekemään. Jos tehtävä jää urakoitsijalle, niin vaarana on, että tehdään vääriä valintoja, jolloin pahimmillaan valittu tuote joudutaan vaihtamaan.

RT ja SKOLin rakennetoimikunta ovat käyneet keskusteluja, tulisiko rakennesuunnittelun tehtäväluetteloon lisätä erillistehtävä tarkemmasta perusominaisuuksiin perustuvasta tuotemäärittelystä keskeisten rakennustuotteiden osalta. Jos tehtävä on valittu, niin myös rakennusliike urakkatarjousta tehdessään tietää saavansa tarkemman tuotemäärittelyn. Jos ei, niin silloin rakennusliikkeet urakkatarjouksia tehdessään tietävät, että joutuvat tarvittaessa hankkimaan tarkemman tuotemäärittelyn omalla kustannuksellaan.

SKOLin rakennetoimikunta suhtautui myönteisesti tämän erikseen tilattavaksi tehtäväksi tulevan ruksattavan kohdan lisäämiseen rakennesuunnittelun tehtäväluetteloon. Ennen tehtäväluettelopäivityksen käyttöönottoa tulee kuitenkin laatia asiaa koskeva tarkempi ohjeistus.

Hankkeen tavoitteet

Tavoitteena on laatia ohjeistus ja mallit siitä, miten laaditaan rakennesuunnittelun keskeisille tuoteryhmille tarkempi perusominaisuuksiin perustuva tuotemäärittely.

Projektin vaiheet

- 1) Hankitaan projektille rahoitus ja perustetaan ohjausryhmä
- 2) Valitaan konsultit / ohjeistuksen laatijat
- 3) Selvitetään keskeiset tuoteryhmät, joille tarkempi tuotemäärittely on tarpeen (arviolta 20 – 30 tuoteryhmää) ja tehdään tarvittavat RAK16-tehtäväluettelon muutokset

- 4) Laaditaan mallit tarkemmasta tuotemäärittelystä valitulle pilot-tuoteryhmälle
- 5) Laaditaan mallit tarkemmasta tuotemäärittelystä muille keskeisille tuoteryhmille
- 6) Laaditaan malleja täydentävä ohjeistus
- 7) Julkaistaan ohjeistus ja mallit

Kuvaus tarkempien tuotemäärittelymallien laadinnasta

Tarkemman käsityksen suoritettavasta tuotemäärittelymallien laadinnasta saa Liitteenä olevasta vielä keskeneräisestä 'Muuraustuotteiden ominaisuudet ja vaatimukset' tarkastelusta. Tässä tarkastelussa on määritetty muuraustuotteet tuoteryhmälle:

- tuotteet
- tuotteille harmonisoiduissa tuotestandardeissa määritellyt perusominaisuudet, ks. Liitteen taulukot 1 - 2

Lisäksi tarkastelussa jatkossa selvitetään:

- tuotteille suunnittelussa tarpeelliset lisäominaisuudet, jos niitä tarvitaan
- suunnittelun tuotemäärittelyn kannalta keskeisten perusominaisuuksien ja lisäominaisuuksien valinta
- suunnittelun tyyppiset vaatimustasot keskeisille perusominaisuuksille ja lisäominaisuuksille (muuraustuotteiden kansallisen soveltamisstandardin SFS 7001 perusominaisuuksien minimivaatimustasoja voidaan käyttää lähtökohtana suunnittelun tyyppisiä vaatimustasoja selvitettäessä).

Vastaava tarkastelu tehdään muille keskeisille tuoteryhmille, joille monelle tarkastelu on työläämpi, koska minimivaatimustasot eri käyttökohteissa tuoteryhmälle määrittävä kansallinen SFS 7000-sarjan soveltamisstandardi niiltä puuttuu.

Hankkeen toteuttaminen

Hanke on suunniteltu toteutettavaksi RT/Talonrakennusteollisuuden, Rakennustietosäätiön ja SKOLin yhteishankkeena.

Konsulteiksi / ohjeistuksen laatijoiksi on kaavailtu Sweco Oy:tä ja A-Insinöörit Oy:tä, joilla on vahva käytännön kokemus aihealueesta ja siinä eteen tulevista ongelmista.

Hankkeen koordinoinnista sekä hankkeesta tiedottamisesta vastaa RT ry, Rakennustietosäätiö RTS ja SKOL ry.

Hankkeen vastaavana johtajana toimii kehityspäällikkö Matti Kiiskinen SKOLista. Hankkeelle perustetaan ohjausryhmä, jossa hankkeen johtajan ja konsulttien lisäksi ovat edustajat Rakennustietosäätiöstä, RT/Talonrakennusteollisuus ry:stä ja RT/Rakennustuoteteollisuus ry:stä.